

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XIII. Veniens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

sentationem recedere non possint, causa est, quia officio ipsis à iure concessio functi censentur: quæ ratio in renuntiatione locum non habet.

Denique de resignationibus à resignatario in loco beneficij publicandis, iuxta constitutionem Gregor. XIII. in Bulla 87. quæ incipit *Humano*, videri potest Steph. Quaranta in summa Bullarj, ver. benefic. resignationes, Garcias p. 11. c. 3. n. 273. Azor to. 2. lib. 7. c. 24.

CAPITVLVM XIII.

Veniens.

PARAPHRASIS.

Ioannes Subdiaconus ad tres Iudices impetravit literas ab Innocentio III. quibus mandabatur, vt ipsi Ioanni, si canonicum impedimentum nõ obstatet, præbendam ecclesiæ S. Florini in Confluentia, quam eiusdem ecclesiæ Decanus resignauerat, conferri curarent. Cùm autem mandatum Apostolicum exequi vellent, quidam eius ecclesiæ Canonici se opposuerunt, eò quòd dictus Ioannes literis Papalibus renuntiaffet: Id autem negat Ioannes, produxerunt illi testes, qui hoc solum deponabant, quòd Ioannes se gratiæ Capituli commiserit. Quo intellecto, Iudices duo delegati definiuerunt, illum literis Papalibus renuntiasse, ideòque earum vigore non posse amplius præbendam petere. Ab hac sententia Ioannes ad Sedem Apostolicam appellauit, Vigiliam Epiphaniæ terminum appellationis designans. Cùm autem Romam venisset, Honorius III. successor Innocentij, Capellanum suum causæ huius auditorem, ac definitorem constituit; sed aduersarius, aut Procurator eius non comparuit: denique verò aliquis aduenit literas habens, duntaxat ad impetrandum, & contradicendum. Cùm autem mandatum eius sufficiens non esset ad causam prosequendam, Auditor id solum egit, vt dictorum Iudicum senten-

tiam cassaret: quod cùm iniustitia exigente factum sit, id ratum & firmum esse respondit Honorius.

SVMMARIVM.

1. *Impetraturus beneficium à Papa præter alia exprimere debet, quod, & quo modo illud vacet.*
2. *Executores dati ad beneficia, habent iurisdictionem delegatam in ea causa.*
3. *Appellans contra sententiam definitiuam potest statuere terminum, ad quem in Curia Romana comparendum sit.*
4. *Committens se gratiæ aut misericordiæ alterius, non ideo renuntiat iuri suo; idem est, si quis voluntati vel arbitrio alterius se submisit; quod intelligendum est, modo iuste seu vt vir bonus arbitratus fuerit.*

NOTANDVM I. Impetraturus beneficium à Papa præter alia exprimere debet, non solum quod vacet, sed etiam quomodo vacet, vtrum per mortem, an per resignationem. Ita notat hic Ananias, n. 1.

NOTANDVM II. Executores dati ad beneficia, censentur habere iurisdictionem delegatam in ea causa: quam obrem iudices hõ appellantur, qui exortam controuersiam iudicialiter definiuerunt. Ita etiam colligitur ex c. tibi, 12. de rescript. in 6. & notat Gl. in Clem. vn. de offic. delegati, ver. executores, Anton. hic not. 2. post Innocent. in c. vlt. de præsumpt.

NOTANDVM III. Appellans contra sententiam definitiuam potest statuere terminum, ad quem in Curia Romana comparendum sit: adeò vt si appellatio ab aduersario fuerit approbata, vterque per se, vel per procuratorem sufficiens instructum ad causam agendam in Curia comparere debeat; alioquin in expensis condemnabitur. Sin autem appellatio approbata non fuerit, tunc sufficit mittere procuratorem ad impetrandum, & contradicendum; id est, non vt causam ibi agat, sed vt alios iudices in prouincia impetret, vel huic impetrationi contradicat. Quæ de re Gl. hic, & traditur in c. Nicolao, 64. & 9.

O o o inser-

interposita, 70. §. 1. de appellat. Quid autem specialiter obseruandum sit in appellationibus causarum beneficialium, dixi in c. 1. & c. cupientes 16. de elect. in 6.

Præcipua autem difficultas restat, cur Auditor, cuius sententiam approbavit Pontifex, iudicium illorum sententiam cassauerit, ob quam causam alij deinde Iudices in ecclesia Leodiensi constituti fuerunt. Aliqui dicebant, ideo sententiam horum iudicum irritam fuisse, quia cum tres deputati essent, duo tantum sine tertio iudicauerunt. Sed cum huius peccati in textu mentio nulla fiat, non est id præsumendum, sed potius, quod causa ipsis commissa fuerit, addita clausula, *quod si non omnes interesse possint, saltem duo exequantur*, iuxta c. prudentiam, 21 de offic. delegati.

Alij dicebant, ideo sententiam iudicum cassatam fuisse, quia contra Ioannem Subdiaconum nullus legitimus contradictor comparuit: Nam Canonicis illis, vt personæ singulares sunt, nullum ex renuntiatione ius quæsitum erat: nomine autem Capituli opponere se non poterant, absque mandato ostenso, c. 1. de procurator. Ad hoc respondere debet, Canonicos, vt singulares personæ sunt, potuisse opponere, quò minus Ioannes in suo Collegio institueretur absque legitimo titulo, quippe cui renuntiauerat; sicuti quilibet è Capitulo se opponere potest, ne aliquis per fraudem seu per literas falsas intrudatur; quia id omnium Capitularium interesse censetur, adeò vt Capitulum hanc oppositionem singulis prohibere non possit, secundum Innoc. in hoc c.

4 Vera igitur, & communis responsio est apud Innoc. hic, & Ioan. Andr. n. 9. Anton. n. 5. Ananiam n. 10. Si quis se committat gratiæ, aut misericordiæ alterius, non ideo renuntiare iuri suo: quia non aliud proficitur, quam se sperare, quòd per gratiam, seu liberalitatem illius consecutus sit, quòd optat: Sin minus, integrum ipsi erit per iustitiæ viam exigere. Idemque esse, ait hic Ioan. Andreas, si quis voluntati, aut arbitrio alterius se submiserit: quia ita intelligi debet, dummodò is iuste, seu vt vir bonus arbitratus

fuerit, argum. l. si libertus, 30. ff. de operis libertorum. Quæ doctrina ex eo confirmatur, quòd supra dictum, renuntiationem stricte interpretandam, neque facile præsumendam esse.

CAPITVLVM XIV.

Lectæ.

PARAPHRASIS.

Abbas S. Petri Ecclesiæ Tullensis, existimans se ex infirmitate moriturum, Monachos suos, aliquo fraudulentum suggerente consilium, ab obedientia absoluit; & mox Episcopum vocauit, vt in eius manibus Abbatiam resignaret, non tamen resignauit. Porrò eidem Abbati ad sanitatem restituito Monachi capitulariter congregati obedientiam denuo promiserunt. Super hoc casu quæstio mota fuit, vtrum dictus Abbas regimini suo renuntiasse censendus sit. Respondet Honorius III. eum non renuntiasse.

SUMMARIVM.

1. Si Prælatus ab obedientia subditos absoluit, non ideo Prælaturæ renuntiat.
2. Valide aliquis renuntiat iuri reali, vt situruti, etiam absente eo, in cuius utilitatem renuntiatio cedit.
3. Quòd tamen verum est tantum in his iuribus, quorum renuntiatio in libera nostra potestate est, non autem in ecclesiasticis beneficiis, aut dignitatibus.

Ratio responsionis est manifesta: Quia voluntas renuntiandi non sufficit, nisi factum sequatur, arg. c. 1. de eo qui mittitur in possess. iun. Gl. ver. voluntatem. Abbas autem iste voluit quidem renuntiare, non autem renuntiauit, cum sciret se non posse nisi in manibus Episcopi, quem proinde vocauit, sed (siue is aduenerit, siue non) meliore consilio capto, renuntiationem intermisit.

Neque obstat, quòd Monachos ab obedientia